

համագերդացի Ապրօին, որին թախանձում է վերադառնալ հայրենիք:

Ու հիւանդը՝ երկրի կարօտից ձգուած՝ ճանապարհ է ընկնում, Ապրօյի հետ դէպի արիւնոտ, բայց միշտ ըզձալի վաթանք...

Ա. Զանեանցի՝ «Երկու պատկեր», 1905, Բագու, 10 կողէկ:

Դիւղական և դործարանային կեանքի այս երկու պատկերները մեղանշում են և՛ լեզուի և՛ ճաշակի տարրական կանոնների դէմ: Մեր սկսնակ գրողները դեռ եւ չըմբռնեցին այն հասարակ, ակնյայտ ճշմարտութիւնը, որ առանց որոշ աստիճանի պատրաստութեան, անկարելի է հրապարակ իջնել: Ապա թէ ոչ ծիծաղելի են դառնում և՛ իրանք, և այն ցեղի գրականութիւնը, որի գործաւորները ուզում են լինել: Օր. եթէ պ. Զանեանցը քիչ ու շատ հայերէնի տեղեակ լինէր, այս տեսակ աղաղակող սխալներ չէր անի:

«Մնայլ և վիթխարի դէի պէս ինչպէս մի սև ուրուական». սա ասուած է գիւղի համար: Եթէ գիւղը նմանեցնուած է դնւ-ի, էլ ի՞նչպէս այդ դէր միաժամանակ կարող է ուրուական լինել. տարբեր բան էր եթէ ասէր. «մնայլ և վիթխարի դէի, ուրուականի պէս և այլն»: Յետոյ նոյն գիւղը նըկարագրելիս տեսէք թէ ի՞նչեր է ասում. «մնայլ և վիթխարի դէի պէս ինչպէս մի սև ուրուական, յոգնած մրգուած կեանքի դաւերից, պարփակուած անհամար վշտի մէջ վիզը ծուռ, ընրանը ըաց, օձապտոյտ մէջքը թէք ընկած էր և այլն»:

«Վիզը ծուռ» գիւղ՝ ինչ որ է, բայց «բերանը ըաց» գիւղ: Պ. Զանեանցը իսկապէս շատ հարուստ երևակայութիւն ունի: Բայց սրանք դեռ ոչինչ: Պ. Զանեանցը կռուացնում է մի մօր՝ որի միակ որդին հիւանդ է—Աստուծոյ հետ և նրա բերանում դնում է այս կարգի անէծքներ: «Ո՞ր հարկանիս փրսութիւն արի, ասա, թէ ճիշտ է եկ աչքս հանի... Անջիգեար Աստուած... ողորմութիւնդ գլխիդ խռով կենա, ինձ երբ կ'ողորմես... պարտական մնա... Թախտոդ ցրիւ գայ... Սրատես Աստուած աչքդ քողանայ... ան գեալուր Աստուած...»

Այս բոլորի վրայ աւելացրէք և այն, որ գիրքը տպուած է սարսափելի սխալներով, որոնց գլխաւորները միայն ուղղել են ձեռքով: